

Vlaams
Parlement

vergadering **C55 – LEE8**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 9 november 2011

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de omgevingsvergunning en het inzagerecht van derden
- 2675 (2010-2011) 3
- Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de digitale bouwaanvraag
- 342 (2011-2012)
- Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stand van zaken inzake de digitale bouwaanvraag
- 366 (2011-2012) 4

■

Waarnemend voorzitter: de heer Wilfried Vandaele**Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de omgevingsvergunning en het inzagerecht van derden - 2675 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Regering wil de procedures voor grote bouwprojecten versnellen en wil daarmee de aanbevelingen van de commissies-Sauwens en -Berx, die vertaald werden in de conceptnota 'Versnellen van investeringen', uitvoeren. Dat lijkt mij volkomen terecht.

Op 22 juli keurde de Vlaamse Regering een eerste startnota goed, waarin het traject en de klemtonen werden gelegd voor de uitwerking van een nieuwe omgevingsvergunning, de vergunning die bouw- en milieuvergunning samenvoegt en die kan worden aangevraagd bij één dienst en aan één loket. Dat was een vraag die vooral vanuit de bedrijfs- en ondernemerswereld kwam en die al lang bekend was. Op die manier kunnen tijdswinst en meer efficiëntie worden gerealiseerd.

Tegelijk moet er vanuit democratisch oogpunt over worden gewaakt dat net door die versnelling de rechten van derden, buurtbewoners en belanghebbenden niet worden geschaad. En dat is net onze vrees in dit dossier. Bij de versnelling van procedures moeten hun rechten op inzage en inspraak worden gevrijwaard. De versnelling moet ook voor hen tijdswinst en minder overlast opleveren. De mogelijkheid om dossiers digitaal te raadplegen en op te volgen, moet voor de Vlaamse overheid een prioritaire zorg zijn, om zo de rechten van derden te vrijwaren.

Minister, deelt u de bekommernis om het inzagerecht en de inspraakrechten van derden te vrijwaren en voldoende te ondersteunen met het nieuwe beleid? Hoe zullen die rechten gevrijwaard worden? Welke garanties worden er geboden? Op welke dienstverlening kunnen de betrokkenen rekenen? Wordt, bijvoorbeeld in het ontwerp van decreet omtrent de omgevingsvergunning, gestipuleerd dat dossiers door derden digitaal kunnen worden geraadpleegd en dat ook bezwaren digitaal kunnen worden ingediend?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Peeters, de startnota waar u naar verwijst, bevat nog geen specifieke bepaling over de inspraak van derden in de procedure van een omgevingsvergunning. We willen dat wel meenemen bij de verdere uitwerking. Dat zal wat mij betreft niet verschillen van de manier waarop we met andere procedures inzake versnelling zullen omgaan.

Het is niet de bedoeling om de inspraak van derden in te perken. Ik ben er wel van overtuigd dat we ze efficiënter kunnen organiseren dan nu het geval is, met veel inspraakmomenten, maar waarbij uiteindelijk iedereen achteraf toch nog naar de Raad van State stapt enzovoort. We moeten dat in zijn geheel bekijken. In de drietrapsraket is die filosofie met betrekking tot efficiëntie al naar voren gekomen: meer inspraak, snellere inspraak, op een andere manier, maar ook met officiële inspraakmomenten. Diezelfde filosofie zullen we verder hanteren bij de uitwerking van de omgevingsvergunning.

We doen dat ook rond het project van de digitale bouwaanvraag. We verschaffen ook daar de nodige basis voor de inspraak van derden. We gaan bekijken onder welke voorwaarden bijvoorbeeld lopende dossiers mee kunnen worden opgevolgd door derden. Ook een digitale bouwaanvraag, waar we nu mee bezig zijn, kan transparantie en openheid ten aanzien van derden met zich meebrengen, zonder de efficiëntie te schaden. Dat is het evenwicht dat we zoeken.

Zoals u weet, werken we nu op verschillende vlakken tegelijk. We hebben de drietrapsraket, de omgevingsvergunning en de digitale bouwvergunning. We gaan er bij al die zaken voor zorgen dat het op een geïntegreerde manier tot efficiënte inspraakmogelijkheden voor derden zal leiden.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer dat u de zorg en bekommernis om die inspraak meeneemt.

U hebt echter niet geantwoord op mijn vraag of mensen ook via digitale weg zouden kunnen reageren, bijvoorbeeld door middel van een bezwaar. Als u dat ontwerp van decreet dit najaar nog wilt voorstellen, zou daar toch nog enige duidelijkheid over moeten komen.

Minister Philippe Muylers: Mijn excuses dat ik daar nog niet op geantwoord had. Het is in elk geval de bedoeling om bij de digitale bouwvraag, bij de digitale behandeling van het dossier, te bekijken of het aspect van de bezwaren ook mogelijkheden biedt. Dat zal straks ook nog aan bod komen bij de vragen om uitleg over de digitale bouwvraag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de digitale bouwvraag - 342 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stand van zaken inzake de digitale bouwvraag - 366 (2011-2012)

De heer Wilfried Vandaele: Minister, we weten dat u van plan bent mensen in de toekomst de mogelijkheid te bieden hun bouwvraag digitaal in te dienen. In dat kader loopt er een proefproject in Antwerpen.

In De Zondag van 23 oktober lazen we dat er een haalbaarheidsstudie is geweest, die zou hebben uitgewezen dat de kosten voor een bouwvraag op die manier kunnen worden gehalveerd, van 1300 tot 650 euro. Welke conclusies kunt u nu al trekken uit het Antwerpse proefproject? Welke conclusies, los van de conclusies over de kostprijs, biedt het haalbaarheidsonderzoek? Blijft het volgens u haalbaar om de digitale aanvraag eind 2012 in heel Vlaanderen uit te rollen? Dat was immers de bedoeling. Welke maatregelen bent u van plan te nemen om de gemeenten te begeleiden? Voor de gemeenten zal dit immers een hele aanpassing zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, ik heb ook een vraag ingediend over de stand van zaken met betrekking tot die digitale bouwvraag. Zowel de indiening als de afhandeling van stedenbouwkundige vergunningen gebeurt tot op vandaag nog steeds op papier, met plannen die worden ingediend, die worden doorgestuurd naar de adviesinstanties. Al die documenten moeten in talrijke exemplaren worden geleverd aan de stedenbouwkundige diensten, wat heel wat papierwerk oplevert. Minister, in uw beleidsbrief Ruimtelijke Ordening 2010-2011 hebt u zich ertoe verbonden om de stedenbouwkundige aanvraag tegen eind 2012 te digitaliseren. Ik veronderstel dat ik niet moet citeren wat daarover in uw beleidsbrief stond.

Ik sluit me graag aan bij de vragen van de heer Vandaele en wil eveneens een aantal vragen voorleggen. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de digitalisering van de

stedenbouwkundige aanvraag? Welke stappen zijn in dat kader reeds gezet en welke volgen nog? Welke actoren zijn betrokken bij het uitwerken van de digitalisering van de stedenbouwkundige aanvraag en op welke manier gebeurde dat? Hoe zal dit, gebaseerd op wat we vandaag weten, precies in zijn werk gaan? Er is misschien nog wat verwarring. Blijkbaar zijn het niet de particulieren die dit digitaal zullen kunnen indienen. Het zou de bedoeling zijn dat de adviezen digitaal kunnen worden opgevraagd.

Wanneer zal de digitale stedenbouwkundige aanvraag operationeel zijn? Op welke manier zullen de betrokken actoren erover worden geïnformeerd en erop worden voorbereid? Welke financiële gevolgen zal die digitalisering met zich meebrengen, meer bepaald voor de lokale besturen? Die digitalisering veronderstelt immers allicht een bepaald informaticasysteem. Als lokale besturen over dat systeem moeten beschikken, wie zal instaan voor die investering? Op welke manier wordt in dit project rekening gehouden met de wijzigingen die op til zijn in de vergunningsprocedure? Dan verwijs ik naar de omgevingsvergunning die op komst is. Op welke manier is het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), of andere administraties die ook advies moeten uitbrengen bij een stedenbouwkundige aanvraag, bij dit project betrokken?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, dit zijn heel wat vragen, dus mijn antwoord zal iets langer zijn. Ik vind dit project op zich en de principes erachter zeer waardevol. Niet alleen past dit binnen e-government, maar met deze werkwijze moet het de bedoeling zijn dat we de zaken kunnen versnellen, maar ze ook kunnen vereenvoudigen en goedkoper maken. Ik ga ervan uit dat we dit kunnen realiseren. Voor de geïnteresseerden verwijs ik naar de afzonderlijke website www.digitalebouwaanvraag.be, waar ze een overzicht vinden, met alle duiding en de stand van zaken.

In juli 2010 zijn minister Bourgeois en ikzelf hiermee begonnen. We hebben toen een projectteam samengesteld, met ambtenaren van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) en van Binnenlands Bestuur. In december 2010 hebben we dan een samenwerkingsakkoord afgesloten met Digipolis en de stad Antwerpen. De stad Antwerpen was immers zelf begonnen met een informatiseringproject voor de interne digitale behandeling van aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning. De bedoeling is natuurlijk dat de beide projecten maximaal samenwerken.

Het streven om in 2012 te landen blijft behouden. We hopen nog altijd dat in 2013 effectief in productie kan worden gegaan en de eerste aanvragen digitaal rechtsgeldig kunnen worden ingediend. Het evalueren van de digitale plannen door de betrokken diensten wordt momenteel getest. De eerste resultaten van die tests zijn positief en laten verhopen dat een digitale behandeling zeker mogelijk moet zijn.

We hebben een Europese aanbesteding gehouden en in februari is de IT-dienstleverancier begonnen met de functionele analyse voor het project digitale bouwaanvraag. Op dit ogenblik is die analyse zo goed als afgerond en werd het uitwisselingsplatform in de testomgeving geïnstalleerd. Nu zijn we de verschillende toegangen tot het uitwisselingsplatform aan het ontwikkelen. Dat moet nu worden afgerond, zodat in het najaar kan worden gestart met het testen van de toepassing.

Met het oog op de rechtsgeldigheid – die natuurlijk ook belangrijk is – en de efficiëntiemogelijkheden die een dergelijke digitale afhandeling bieden, zullen we daarnaast ook de nodige regelgevende initiatieven moeten ontwikkelen. Het kan best zijn dat we een aantal regels moeten veranderen om digitaal werken mogelijk te maken. Dan denk ik alleen al aan de dossiersamenstelling. Men moet een dossier digitaal kunnen indienen. Als daar niet in voorzien is – wat niet het geval is – moeten we daar nog een wetswijziging invoeren.

Op dit ogenblik worden de noodzakelijke aanpassingen en aanvullingen geïnventariseerd, zodat die wijzigingen aan de regelgeving ook tijdig kunnen worden ingevoerd.

Mevrouw Taeldeman, volgende actoren zijn daarbij betrokken: de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), de Orde van Architecten, de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD), beter bekend als het kadaster, het Geografisch Informatiesysteem Vlaanderen (GIS-Vlaanderen), de stad Antwerpen en de administraties Ruimtelijke Ordening, Bestuurszaken en de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR).

Eigenlijk moet ik dat zelfs nog wat verruimen. We hebben namelijk een aantal werkgroepen, onder andere met de lokale besturen, maar ook met hun IT-dienstenleveranciers. Daarnaast participeren tevens het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de afdelingen Milieuvergunningen en Centraal Databeheer van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in die werkgroepen. Tegelijkertijd wordt met het departement LNE reeds nagegaan in welke mate de procedures inzake omgevingsvergunning technisch zullen kunnen worden geïntegreerd in de bestaande systemen. Verder wordt er in de maand november een werkgroep met de voornaamste adviesverleners opgestart. We zijn dus in overleg met andere actoren naar oplossingen aan het zoeken.

Er werd gevraagd hoe de digitale bouwaanvraag in zijn werk zal gaan. De burger of de architect zal, op basis van zijn elektronische identiteitskaart, via een internetloket zijn aanvraag kunnen samenstellen en indienen. De vergunningverlenende instantie, met name het lokale bestuur of de Vlaamse overheid, zal die informatie digitaal binnenkrijgen. De wijze waarop dat zal gebeuren, zal afhangen van hun IT-systeem. Daarom werkt het projectteam samen met de IT-dienstenleveranciers van de lokale besturen. Het is dus niet de bedoeling dat iedereen zijn IT-systeem wijzigt. We proberen het zo te regelen dat het compatibel is met hun IT-systeem. Via het uitwisselingsplatform zal de vergunningverlenende instantie digitale adviezen kunnen inwinnen. Daarenboven communiceert de vergunningsverlenende instantie regelmatig over het procesverloop met het centrale IT-platform, zodat de burger en zijn architect via hetzelfde internetloket het verloop van hun dossiers van nabij kunnen volgen. Na de beslissing zal de aanvrager hier eveneens digitaal in kennis over worden gesteld.

Het streefdoel blijft om tegen eind 2012 de mogelijkheid te bieden om een aanvraag digitaal in te dienen. In 2012 zullen de nodige stappen worden gezet om alle betrokken actoren ruim te informeren. Daarvoor dienen immers eerst alle technische details uitgewerkt te zijn zodat een transparante en heldere communicatie mogelijk wordt.

In het kader van het project Digitale Bouwaanvraag voert de dienst Wetsmatiging een administratieve lastenmeting. Mijnheer Vandaele, u had daar nog een aantal vragen bij. Via die lastenmeting wil de administratie de precieze kosten in kaart brengen wanneer een aanvrager, burger of architect op papier zijn aanvraag indient of wanneer dat digitaal gebeurt. Ook voor de lokale besturen zal worden nagegaan wat het verschil in kostprijs is bij een analoge of digitale behandeling van een aanvraag. Het resultaat van die lastenmeting wordt verwacht in het voorjaar van 2012.

Op dit ogenblik beschikken we over cijfers uit Nederland die werden verzameld in het kader van de haalbaarheidsstudie die voorafging aan dit project. Die studie dateert van eind 2009. Dat is tevens de haalbaarheidsstudie waarnaar verwezen wordt in het door de heer Vandaele aangehaalde artikel. Doel van de haalbaarheidsstudie was na te gaan of het digitaal indienen en uitwisselen van aanvraagdossiers technisch haalbaar was en voldoende baten zou opleveren ten opzichte van de kosten. Het betrof een bevraging bij architecten waarbij de kostenbesparing geraamd werd indien een aanvraag digitaal zou worden ingediend. De cijfers die u aanhaalt, mijnheer Vandaele, over de halvering van kosten en dergelijke, verwijzen naar die studie.

Aangezien de Vlaamse situatie niet identiek is aan die in Nederland, heeft de dienst Wetsmatiging het initiatief genomen om zelf zo'n administratieve lastenmeting op te starten bij verschillende doelgroepen. Voor mij is het in ieder geval duidelijk dat er veel voordelen zijn. Zo moet de aanvrager maar eenmaal de gegevens inbrengen en bovendien enkel die

gegevens die de overheid nog niet elders ter beschikking heeft. De berg formulieren wordt bovendien herleid tot een overzichtelijke groep van gegevens. Voor de overheid worden de gegevens onmiddellijk geïntegreerd zonder dat de dossierdata moeten worden overgenomen of ingescand. Adviezen kunnen worden aangevraagd zonder bijkomende kopieën van data, verzendkosten of begeleidende brieven. De gegevens die daar worden ingebracht, kunnen opnieuw worden gebruikt voor verschillende doeleinden, zodat er enorm kan worden bespaard op archiefruimte. Ik wil hierbij graag verwijzen naar de business case die door de stad Antwerpen werd uitgevoerd en waaruit blijkt dat die digitale afhandeling van dossiers een aanzienlijke besparing voor de administratie betekent.

Anderzijds zijn we er ons van bewust dat niet iedereen in staat zal zijn om een aanvraag digitaal in te dienen. Daarom blijft de mogelijkheid bestaan om ook analoog een dossier in te dienen. We verwachten wel dat de professionele sector snel van die nieuwe mogelijkheid gebruik zal maken, precies omdat het kostenbesparend en efficiënter is en omdat het enorm veel voordelen biedt, bijvoorbeeld naar opvolging van een dossier toe.

Wij merken dat iedereen steeds meer gebruikmaakt van de nieuwe media. Ik denk dat er snel zal worden overgestapt naar de nieuwe gang van zaken.

Het project werkt in overleg met de IT-dienstleveranciers van de lokale besturen zodat zij tijdig hun toepassingen – waar en indien nodig – kunnen aanpassen. In samenwerking met de VVSG en de werkgroep lokale besturen wordt ook nagegaan of bijkomende begeleidende maatregelen nodig zijn.

Wij gaan dus niet over één nacht ijs. Wij proberen het samen met de stad Antwerpen uit en betrekken er iedereen bij die daarbij moet worden betrokken. Wij beschikken nog over één jaar om te controleren, te overleggen en aan te passen, om zo deze zeer belangrijke stap in de vergunningsprocedure te realiseren.

De heer Wilfried Vandaele: Ik dank u voor het vrij uitvoerige antwoord. Digitalisering is ook hier onvermijdelijk: op dat punt hebt u gelijk.

Uit uw antwoord spreekt veel optimisme. Zelf ben ik altijd wat pessimistischer. Ik verwacht dat het nogal wat voeten in de aarde zal hebben vooral de zaak kan worden geïmplementeerd. Het is wel uitstekend nieuws dat de timing wordt gerespecteerd. En als het in Antwerpen lukt, zal het overal wel lukken.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ook ik dank u voor het uitgebreide antwoord waarin de stand van zaken wordt toegelicht. U zei dat de digitale bouwaanvraag past in de evolutie van e-government. Mijn fractie steunt u daarin. Wij hopen dat de digitale bouwaanvraag voor efficiëntiewinsten zal zorgen die zowel de administratie als de burgers ten goede zullen komen.

Ik heb nog een opmerking waarop ik geen antwoord vraag. In mijn gemeente werken wij aan de opmaak van de begroting voor 2012. Het verwondert mij toch hoeveel wij moeten spenderen aan informatica. Misschien moeten het parlement en de regering dat in het oog houden. Bij alles wat hier wordt goedgekeurd, komt voor de gemeenten veel informatica bij kijken. Er is ook de introductie van de beheers- en beleidscyclus die de gemeenten zal nopen een nieuw informaticapakket aan te schaffen. De afgelopen jaren zijn ook serieuze inspanningen gevraagd inzake aanschaf van informatica voor het luik ruimtelijke ordening: voor het vergunningenregister, voor het register onbebouwde percelen en voor de leegstand, dat naar de lokale besturen is overgeheveld. De kosten lopen hoog op. U zegt dat het pas in 2012 duidelijk zal worden wat de digitale bouwaanvraag zal kosten. Wij zullen dat zeker van nabij opvolgen.

Minister Philippe Muylers: Uiteraard zal ik die opmerking ook aan de minister verantwoordelijk voor het binnenlands bestuur overmaken. Voorts wil ik opmerken dat in Antwerpen wordt vastgesteld dat de digitalisering een enorme besparing mogelijk maakt. De

digitale bouwaanvraag kan zorgen voor besparingen op personeelskosten, want het kopiëren en doorsturen van documenten zal verminderen of wegvallen. Ik zag daarover berekeningen voor de stad Antwerpen. De precieze cijfers heb ik niet in mijn hoofd, maar ik herinner mij dat het om een enorm bedrag gaat. Ik hoop dus dat kosten en besparingen elkaar min of meer zullen opheffen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■